

دعای ۴۵ صحیفه سجاده وداع با ماه رمضان

اَللّٰهُمَّ يَا مَنْ لَا يَرْغَبُ فِي الْجَزَاءِ وَيَا مَنْ لَا يَنْدَمُ عَلَى الْعَطَاءِ

ای خداوندی که در برابر نعمتهایی که بندگان را ارزانی می داری به پاداشت رغبتی نیست. ای خداوندی که از بخشیدن پشیمان نمی شوی.

وَيَا مَنْ لَا يُكَافِي عَبْدَهُ عَلَى السَّوَاءِ

ای خداوندی که پاداش عمل بنده را نه برابر عمل، بلکه بیش از آن می دهی.

مِنْتَكَ ابْتِدَاءً وَ عَفْوُكَ تَفَضُّلاً وَ عِقُوبَتُكَ عَدْلٌ وَ قَضَاؤُكَ خَيْرَهُ

نعمت بی هیچ سابقه است و عفو تو بر مقتضای فضل و احسان توست و عقوبت بر آیین عدالت است و هر چه تقدیر کنی خیر ما در آن است.

إِنْ أُعْطِيتَ لَمْ تَشِبْ عَطَاءَكَ بِمَنٍّْ وَإِنْ مَنَعْتَ لَمْ يَكُنْ مَنُوعَكَ تَعَدِيًّا

اگر عطا کنی، عطای خویش به منت نیامیزی و اگر منع کنی، منع کردنت نه از روی ستم باشد.

تَشْكُرُ مَنْ شَكَرَكَ وَ أَنْتَ أَلْهَمْتَهُ شُكْرَكَ

پاداش نیک دهی کسی را که سپاست گوید، با آنکه تو خود او را سپاس گفتن الهام کرده ای.

وَ تَكْفِي مَنْ حَمِدَكَ وَ أَنْتَ عَلَّمْتَهُ حَمْدَكَ

جزای خیر دهی کسی را که تو را بستاید، با آنکه تو خود او را ستایشگری آموخته ای.

تَسْتُرُ عَلَيَّ مَنْ لَوْ شِئْتَ فَضَحْتَهُ وَ تَجُودُ عَلَيَّ مَنْ لَوْ شِئْتَ مَنَعْتَهُ

عیب کسی را می پوشی که اگر می خواستی، رسوایش می ساختی. به کسی عطا می کنی که اگر می خواستی، عطا از او باز می گرفتی.

وَ كِلَاهُمَا أَهْلٌ مِنْكَ لِلْفَضِيحَةِ وَ الْمَنَعِ غَيْرَ أَنَّكَ بَنَيْتَ أفعالَكَ عَلَى التَّفَضُّلِ

و آن دو یکی در خور آن بود که رسوایش کنی و یکی سزای آن بود که عطا خویش از او بازگیری. ولی تو ای خداوند، کار خود بر تفضل بنا نهاده ای

وَ أَجْرِي تَقْدَرْتُكَ عَلَى التَّجَاوُزِ وَ تَلَقَّيْتُ مَنْ عَصَاكَ بِالْحِلْمِ وَ أَمَهَلْتُ

مَنْ قَصَدَ لِنَفْسِهِ بِالظُّلْمِ

و قدرت خود را بر گذشت از گناهان جاری داشته ای. با آنان که تو را

عصیان کنند، با بردباری رویاروی شوی و آنان را که آهنگ ستم بر خود
کنند، مهلت دهی.

تَسْتَنْظِرُهُمْ بِأَنَاتِكَ إِلَى الْإِنَابَةِ وَ تَتْرُكُ مُعَاجَلَتَهُمْ إِلَى التَّوْبَةِ

آری ای پروردگار من، مهلتشان دهی و با آنان مدارا کنی، باشد که به سوی
تو باز گردند، و چاره کارشان به توبه سپاری.

لَكَيْلًا يَهْلِكَ عَلَيْكَ هَالِكُهُمْ وَلَا يَشْقَى بِنِعْمَتِكَ شَقِيَّهُمْ إِلَّا عَنْ طَوْلِ
الْإِعْذَارِ إِلَيْهِ وَ بَعْدَ تَرَادُفِ الْحُجَّةِ عَلَيْهِ

تا آن که باید هلاک شود به خلاف رضای تو در مهلکه نیفتد و آن که از
نعمت تو مست غرور شده و طریق شقاوت در پیش گرفته بدبخت نگردد،
مگر آنکه که دیگرش عذر نماند و حجت بر او تمام شود.

كَرَمًا مِنْ عَفْوِكَ يَا كَرِيمٌ وَ عَائِدَةً مِنْ عَطْفِكَ يَا حَلِيمٌ

همه این‌ها از روی کرم و عفو توست ای خدای بخشنده و سودی است که
از عطوفت تو حاصل گردد، ای خدای بردبار.

أَنْتَ الَّذِي فَتَحْتَ لِعِبَادِكَ بَابًا إِلَى عَفْوِكَ وَ سَمَّيْتَهُ التَّوْبَةَ

ای خداوند، تویی که در عفو به روی بندگانت گشوده ای و آن را توبه نامیده ای.

وَجَعَلْتَ عَلَيَّ ذَلِكَ الْبَابَ دَلِيلًا مِنْ وَحْيِكَ لئَلَّا يَضِلُّوا عَنْهُ فَقُلْتَ -
تَبَارَكَ اسْمُكَ -

و برای رسیدن به این در، آیاتی را که بر پیامبرت وحی کرده ای راهنما ساخته ای، تا کسی آن در گم نکند، که تو ای خداوندی که بزرگ و متعالی است نام تو، خود گفته ای:

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ
يُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

«به درگاه خدا توبه کنید، توبه ای از روی اخلاص باشد که پروردگارتان، گناهانتان را محو کند و شما را به بهشتهایی داخل کند که در آن نهرها جاری است.

يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَ بَأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ

در آن روز، خدا پیامبر و کسانی را که به او ایمان آورده اند فرو نگذارد، و نورشان پیشاپیش و در سمت راستشان در حرکت باشد. می گویند:

(رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

«ای پروردگار ما، نور ما را برای ما به کمال رسان و ما را بیامرز، که تو بر هر کاری توانایی.»

فَمَا عُدْرٌ مَنْ أَعْفَلَ دُخُولَ ذَلِكَ الْمَنْزِلِ بَعْدَ فَتْحِ الْبَابِ وَإِقَامِهِ الدَّلِيلِ
پس کسی که از دخول به چنین سرایی - سرای توبه - پس از گشودن در
و بر گماشتن راهنما غفلت ورزد، چه عذر تواند آورد؟

وَ أَنْتَ الَّذِي زِدْتَ فِي السَّوْمِ عَلَى نَفْسِكَ لِعِبَادِكَ تُرِيدُ رَبِّحَهُمْ فِي
مُتَاجَرَتِهِمْ لَكَ

ای خدای من، تو کسی هستی که در معامله با بندگان خود، همواره به
سود آنان در بها می افزایی

وَ فَوْزَهُمْ بِالْوَفَادَةِ عَلَيْكَ وَ الزِّيَادَةَ مِنْكَ فَقُلْتَ - تَبَارَكَ اسْمُكَ وَ
تَعَالَيْتَ -

و می خواهی که در معامله با تو سود برند و به افزون دهی و نزول بر
آستان تو کامیاب شوند، که تو خود گفته ای - بزرگ و متعالی است نام تو
و بلند است مرتبت تو -

(مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا
مِثْلَهَا)

«هر کس کار نیکی انجام دهد، ده برابر به او پاداش داده شود و هر که کار
بدی انجام دهد، تنها همانند آن کیفر بیند.»

وَقُلْتُ (مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبِّهِ أُنبَتٌ
سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبٌّ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ)

و نیز تو خود گفته ای: «مثل آنان که مال خود را در راه خدا انفاق می
کنند مثل دانه ای است که هفت خوشه بر آورد، و در هر خوشه ای صد دانه
باشد، خدا پاداش هر که را که بخواهد، چند برابر می کند.»

وَقُلْتُ (مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا
كَثِيرَةً)

و نیز تو خود گفته ای: «کیست که به خدا قرض الحسنه دهد، تا خدا بر آن
چند برابر بیفزاید؟»

وَمَا أَنْزَلْنَا مِنْ نَظَائِرِهِنَّ فِي الْقُرْآنِ مِنْ تَضَاعِيفِ الْحَسَنَاتِ

و نظایر این آیات که در قرآن در باب مضاعف شدن حسنات نازل کرده ای.

وَأَنْتَ الَّذِي دَلَلْتَهُمْ بِقَوْلِكَ مِنْ غَيْبِكَ وَتَرْغِيبِكَ الَّذِي فِيهِ حَظُّهُمْ
عَلَى مَا لَوْ سَتَرْتَهُ عَنْهُمْ لَمْ تُدْرِكْهُ أَبْصَارُهُمْ

بار خدایا، تویی که به وسیله وحیی که از عالم غیب فرستادی و به ترغیب
خویش، آدمیان را به چیزهایی راه نمودی که اگر پنهان می داشتی، از
دیدگانشان پنهان می بود.

وَلَمْ تَعِهِ أَسْمَاعُهُمْ وَ لَمْ تَلْحَقَهُ أَوْهَامُهُمْ فَقُلْتَ (أَذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَ
اشْكُرُوا لِي وَ لَا تَكْفُرُونِ)

گوششان از شنیدن آواز آن ناتوان و اندیشه هایشان از تصور آن عاجز می
آمد، که تو خود گفته ای: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم. مرا سپاس
گویید و ناسپاسی من مکنید.»

وَ قُلْتَ (لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَ لَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ)
و نیز گفته ای: «اگر مرا سپاس گویید، بر نعمت شما می افزایم و اگر کفران
کنید بدانید که عذاب من سخت است.»

وَ قُلْتَ (أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ)

و گفته ای: «بخوانید مرا، تا شما را پاسخ گویم. آنهایی که از پرستش من
سرکشی می کنند زودا که در عین خواری به جهنم در آیند.»

فَسَمَّيْتَ دُعَاكَ عِبَادَةً وَ تَرَكَهُ اسْتِكْبَارًا وَ تَوَعَّدْتَ عَلَى تَرْكِهِ دُخُولَ
جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

بار خدایا، دعای بندگان را به درگاه خود، عبادت خوانده ای و ترک آن را

خودپسندی و سرکشی، و کسانی را که از آن سر بر تابند وعده جهنم و خواری آن داده ای.

فَذَكِّرْهُ بِمَنِّكَ وَ شَكَرْهُ بِفَضْلِكَ وَ دَعْوِكَ بِأَمْرِكَ وَ تَصَدَّقُوا لَكَ
طَلَباً لِمَزِيدِكَ وَ فِيهَا كَانَتْ نَجَاتُهُمْ مِنْ غَضَبِكَ وَ فَوْزُهُمْ بِرِضَاكَ
از این روست که تو را به نعمت و بخشش یاد کردند و به فضل و احسانت
سپاس گفتند و هم به فرمان تو، تو را به دعا خواندند، و در راه تو صدقه
دادند تا به ثوابشان بیفزایی، و در آن بود رهاییشان از خشم تو و
کامیابیشان به خشنودی تو.

وَ لَوْ دَلَّ مَخْلُوقٌ مَخْلُوقاً مِنْ نَفْسِهِ عَلَى مِثْلِ الَّذِي دَلَّتْ عَلَيْهِ عِبَادَكَ مِنْكَ
كَانَ مَوْصُوفاً بِالْإِحْسَانِ وَ مَنْعُوتاً بِالْإِمْتِنَانِ وَ مَحْمُوداً بِكُلِّ لِسَانٍ
بار خدایا، اگر یکی از آفریدگان تو، آفریده دیگر را چنان راهنمایی کرده بود که تو
بندگان را راهنمایی کرده ای، او را به صفت انعام و احسان متصف می ساختند و
به هر زبان می ستودندش.

فَلِكِ الْحَمْدُ مَا وَجِدَ فِي حَمْدِكَ مَذْهَبٌ وَ مَا بَقِيَ لِلْحَمْدِ لَفْظٌ تُحْمَدُ بِهِ وَ
مَعْنَى يَنْصَرِفُ إِلَيْهِ

پس حمد و سپاس تو را، تا هر زمان که سپاست توان گفت و تا آنگاه که بر حمد
تو لفظی باقی است و معنایی که در این طریق بهره ای از آن توان یافت.

يَا مَنْ تَحَمَّدَ إِلَىٰ عِبَادِهِ بِالْإِحْسَانِ وَالْفَضْلِ وَغَمَرَهُمُ بِالْمَنِّ وَالطَّوْلِ مَا
أَفْشَىٰ فِيْنَا نِعْمَتِكَ وَأَسْبَغَ عَلَيْنَا مِنْتَكَ وَأَخَصَّنَا بِبِرِّكَ

ای خداوندی که احسان و فضل خویش به بندگانت عطا کرده ای و آنان را
در بخشش و عطا غرقه ساخته ای. آثار نعمت تو بر ما چه آشکار است و
احسان تو در حق ما چه بسیار؛ و چه بسیار ما را به بر و نیکی خویش
مخصوص گردانیده ای.

هَدَيْتَنَا لِدِينِكَ الَّذِي اصْطَفَيْتَ وَ مَلَّتِكَ الَّتِي ارْتَضَيْتَ وَ سَبِيلِكَ الَّذِي
سَهَّلْتَ وَ بَصَّرْتَنَا الزُّلْفَةَ لَدَيْكَ وَ الْوُصُولَ إِلَىٰ كِرَامَتِكَ

ما را به دین برگزیده خود، آیین پسندیده خود، شریعت سهل و آسان خود
هدایت کردی و دیدگانمان را بینا ساختی که به تو تقرب جوئیم و به مقام
کرامت تو واصل آئیم.

اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ جَعَلْتَ مِنْ صَفَايَا تِلْكَ الْوِظَائِفِ وَ خَصَائِصِ تِلْكَ الْفُرُوضِ
شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي اخْتَصَصْتَهُ مِنْ سَائِرِ الشُّهُورِ

بار خدایا، یکی از این برگزیده ترین وظایف و خاص ترین واجبات، ماه رمضان را
قراردادی. ماهی که آن را از میان دیگر ماهها ویژگی دیگری بخشیده ای

وَ تَخَيَّرْتَهُ مِنْ جَمِيعِ الْأَزْمِنَةِ وَ الدُّهُورِ وَ آثَرْتَهُ عَلَى كُلِّ أَوْقَاتِ السَّنَةِ
بِمَا أَنْزَلْتَ فِيهِ مِنَ الْقُرْآنِ وَ النُّورِ وَ ضَاعَفْتَ فِيهِ مِنَ الْإِيمَانِ

و از بین همه زمان‌ها و ایام، آن را انتخاب فرمودی و بر همه اوقات سال
برتری اش نهاده‌ای، زیرا که در آن قرآن و نور نازل کرده‌ای و بر تکالیف
مؤمنان چند برابر افزوده‌ای

وَ فَرَضْتَ فِيهِ مِنَ الصِّيَامِ وَ رَغَّبْتَ فِيهِ مِنَ الْقِيَامِ وَ أَجَلَلْتَ فِيهِ مِنْ
لَيْلَةِ الْقَدْرِ الَّتِي هِيَ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

و روزه را در آن واجب داشته‌ای و مردمان را به بر پای خاستن برای
عبادت خود ترغیب کرده‌ای و شب قدر را که از هزار ماه بهتر است تجلیل
فرموده‌ای.

ثُمَّ آثَرْتَنَا بِهِ عَلَى سَائِرِ الْأُمَمِ وَ اصْطَفَيْتَنَا بِفَضْلِهِ دُونَ أَهْلِ الْمَلَلِ
فَصُمْنَا بِأَمْرِكَ نَهَارَهُ وَ قُمْنَا بِعَوْنِكَ لَيْلَهُ

و، چون رمضان را به ما عطا کردی، ما را بر دیگر امت‌ها فضیلت نهادی و از
میان پیروان دیگر کیش‌ها برگزیدی. پس ما به فرمان تو روزه را روزه
داشتیم و شبش را به نماز برخاستیم.

مُتَعَرِّضِينَ بِصِيَامِهِ وَ قِيَامِهِ لِمَا عَرَّضْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِكَ وَ تَسَبُّبِنَا إِلَيْهِ
مِنْ مَثُوبَتِكَ

و با روزه داشتن و نماز خواندن در این ماه به رحمتی که ما را ارزانی داشته
بودی روی نهادیم و آن را وسیله نیل به ثواب تو قرار دادیم.

وَ أَنْتَ الْمَلِيءُ بِمَا رَغِبَ فِيهِ إِلَيْكَ الْجَوَادُ بِمَا سُئِلْتَ مِنْ فَضْلِكَ الْقَرِيبُ إِلَيَّ
مَنْ حَاوَلَ قُرْبَكَ

تویی که هر چه از تو خواهند توانی داشت و آنچه از فضل و احسان تو طلبند توانی
داد و به خواستاران مقام قرب خود نزدیک هستی.

وَ قَدْ أَقَامَ فِينَا هَذَا الشَّهْرُ مَقَامَ حَمْدٍ وَ صَحْبِنَا صُحْبَهُ مَبْرُورٍ

ای خداوند، ماه رمضان در میان ما بس ستوده زیست و ما را مصاحب و یاری نیکو بود

وَ أَرْبَحْنَا أَفْضَلَ أَرْبَاحِ الْعَالَمِينَ ثُمَّ قَدْ فَارَقْنَا عِنْدَ تَمَامِ وَقْتِهِ وَ انْقِطَاعِ مُدَّتِهِ وَ
وَقَاءِ عَدَدِهِ

و گرانبهاترین سودهای مردم جهان را به ما ارزانی داشت. اما چون زمانش به سر
رسید و مدتش و شمار روزهایش پایان گرفت، آهنگ رحیل کرد.

فَنَحْنُ مُودِّعُوهُ وَدَاعَ مَنْ عَزَّ فِرَاقُهُ عَلَيْنَا وَ غَمَّنَا وَ أَوْحَشَنَا انْصِرَافُهُ عَنَّا وَ
لَزِمْنَا لَهُ الذَّمَّ الْمَحْفُوظُ

ای خداوند، اینک با او وداع می کنیم، همانند وداع با عزیزی که فراقش بر ما گران
است و رفتنش ما را غمگین و گرفتار وحشت تنهایی کند، عزیزی که او را بر ما
پیمانی است که باید نگه داریم

وَ الْحُرْمَةُ الْمَرْعِيَّةُ وَ الْحَقُّ الْمَقْضِيُّ فَنَحْنُ قَائِلُونَ السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا
شَهْرَ اللَّهِ الْأَكْبَرِ وَ يَا عِيدَ أَوْلِيَائِهِ

و حرمتی که باید رعایت کنیم و حقی که باید ادا نماییم. پس، اکنون می
گوییم: بدرود ای بزرگ‌ترین ماه خداوند و ای عید اولیای خدا.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَكْرَمَ مَصْحُوبٍ مِنَ الْأَوْقَاتِ وَ يَا خَيْرَ شَهْرِ فِي الْأَيَّامِ وَ
السَّاعَاتِ

بدرود ای گرامی‌ترین اوقاتی که ما را مصاحب و یار بودی، ای بهترین ماه
در همه روزها و ساعتها.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرِ قَرَّبَتْ فِيهِ الْأَمَالَ وَ نُشِرَتْ فِيهِ الْأَعْمَالُ

بدرود ای ماه دست یافتن به آرزوها، ای ماه سرشار از اعمال شایسته
بندگان خداوند.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ قَرِينٍ جَلَّ قَدْرُهُ مَوْجُوداً وَ أَفْجَعَ فَقْدُهُ مَفْقُوداً وَ
مَرْجُوٌّ أَلَمْ فَرَّاقُهُ

بدرود ای یار و قرینی که، چون باشی، قدرت بس جلیل است و، چون رخت بر
بندی، فراق رنج افزا شود. ای مایه امید ما که دوریت برای ما بس دردناک است.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ أَلِيفٍ آنَسٍ مُقْبِلاً فَسَرَّ وَ أَوْحَشَ مُنْقَضِياً فَمَضَ
بدرود ای همدم ما که، چون بیایی، شادمانی و آرامش بر دل ما آری و،
چون بروی، رفتنت وحشت خیز است و تالم افزای.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ مُجَاوِرٍ رَقَّتْ فِيهِ الْقُلُوبُ وَ قَلَّتْ فِيهِ الذُّنُوبُ
بدرود ای همسایه ای که تا با ما بودی، دل‌های ما را رقت بود و گناهان ما را نقصان.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ نَاصِرٍ أَعَانَ عَلَى الشَّيْطَانِ وَ صَاحِبٍ سَهَّلَ سُبُلَ الْإِحْسَانِ
بدرود ای یاریگر ما که در برابر شیطان یاریمان دادی و ای مصاحبی که راه
های نیکی و فضیلت را پیش پای ما هموار ساختی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا أَكْثَرَ عُتْقَاءَ اللَّهِ فِيكَ وَ مَا أَسْعَدَ مَنْ رَعَى حُرْمَتَكَ بِكَ
بدرود که آزاد شدگان از عذاب خداوند، در تو چه بسیارند، و چه نیکبخت
است آن که حرمت تو نگه داشت.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَمْحَاكَ لِلذُّنُوبِ وَ أَسْتَرَكَ لِأَنْوَاعِ الْعُيُوبِ

بدرود که چه بسا گناهان که از نامه عمل ما زدودی و چه بسا عیبها که پوشیده داشتی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَطْوَلَكَ عَلَى الْمُجْرِمِينَ وَ أَهْيَبَكَ فِي صُدُورِ الْمُؤْمِنِينَ

بدرود که درنگ تو برای گنه کاران چه به درازا کشید و هیبت تو در دل مؤمنان چه بسیار بود.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ لَا تُنَافِسُهُ الْأَيَّامُ السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ هُوَ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ

بدرود ای ماهی که هیچ ماه دیگر را توان همسری با تو نیست. بدرود ای ماهی که تا تو بودی، امن و سلامت بود.

السَّلَامُ عَلَيْكَ غَيْرَ كَرِيهِ الْمُصَاحِبِهِ وَ لَا ذَمِيمِ الْمَلَابِسِهِ

بدرود ای آن که نه در مصاحبت تو کراهت بود و نه در معاشرت ناپسندی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ كَمَا وَفَدْتَ عَلَيْنَا بِالْبَرَكَاتِ وَغَسَلْتَ عَنَّا دَنَسَ الْخَطِيئَاتِ
بدرود که سرشار از برکات بر ما در آمدی و ما را از آلودگی های گناه
شست و شو دادی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ غَيْرَ مُودَعٍ بَرَمًا وَلَا مَتْرُوكٍ صِيَامُهُ سَأْمًا
بدرود که به هنگام وداع از تو نه غباری به دل داریم و نه از روزه ات ملالتی در خاطر.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ مَطْلُوبٍ قَبْلَ وَقْتِهِ وَمَحْزُونٍ عَلَيْهِ قَبْلَ فَوْتِهِ
بدرود که هنوز فرا نرسیده از آمدنت شادمان بودیم و هنوز رخت بر نبسته
از رفتنت اندوهناک.

السَّلَامُ عَلَيْكَ كَمْ مِنْ سُوءٍ صُرِفَ بِكَ عَنَّا وَكَمْ مِنْ خَيْرٍ أُفِيضَ بِكَ عَلَيْنَا
بدرود که چه بدی ها که با آمدنت از ما دور شد و چه خیرات که ما را نصیب آمد.
السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى لَيْلِهِ الْقَدْرُ الَّتِي هِيَ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ
بدرود تو را و آن شب قدر تو را که از هزار ماه بهتر است.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَحْرَصَنَا بِالْأَمْسِ عَلَيْكَ وَأَشَدَّ شَوْقَنَا غَدًا إِلَيْكَ
بدرود که دیروز که در میان ما بودی آزمند ماندنت بودیم و فردا که از
میان ما خواهی رفت آتش اشتیاق در دل ما شعله خواهد کشید.

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ فَضْلِكَ الَّذِي حُرِّمْنَاهُ وَعَلَىٰ مَاضِي مَنِّ بَرَكَاتِكَ سَلْبِنَاهُ
بدرود تو را و آن فضل و کرم تو را که اینک از آن محروم مانده ایم؛ و بر آن
برکات که پیش از این ما را داده بودی و اینک از کفش داده ایم.

اللَّهُمَّ إِنَّا أَهْلُ هَذَا الشَّهْرِ الَّذِي شَرَّفْنَا بِهِ وَوَقَّعْنَا بِمَنِّكَ لَهُ حِينَ
جَهَلِ الْأَشْقِيَاءِ وَقْتَهُ وَحَرِّمُوا لِشِقَائِهِمْ فَضْلَهُ

بار خدایا، ما آشنای این ماهیم، ماهی که ما را بدان شرف و منزلت دادی و به
برکت نعمت و احسان خویش روزه داشتنش را توفیق دادی، در حالی که مردمان
شقی قدرش را نشناختند و شور بختی خویش را از فضیلتش محروم ماندند.

أَنْتَ وَلِيٌّ مَا آثَرْتَنَا بِهِ مِنْ مَعْرِفَتِهِ وَهَدَيْتَنَا لَهُ مِنْ سُنَّتِهِ وَقَدْ تَوَلَّيْنَا
بِتَوْفِيقِكَ صِيَامَهُ وَقِيَامَهُ عَلَى تَقْصِيرٍ وَأَدِينًا فِيهِ قَلِيلًا مِنْ كَثِيرٍ
ای خداوند، تو بودی که ما را برگزیدی و به شناخت این ماه توفیق عنایت
کردی و به سنت آن راه نمودی. تو بودی که ما را توفیق روزه داشتن و
نمازگزاردن ارزانی داشتی، هر چند ما قصور ورزیدیم و اندکی از بسیار به
جای آوردیم.

اللَّهُمَّ فَلكَ الْحَمْدُ إِقْرَاراً بِالْإِسَاءَةِ وَاعْتِرَافاً بِالْإِضَاعَةِ وَ لَكَ مِنْ قُلُوبِنَا
عَقْدُ النَّدَمِ وَ مِنْ أَلْسِنَتِنَا صِدْقُ الْإِعْتِذَارِ

بار خدایا، حمد تو راست در حالی که به بدکرداری خویش اقرار می کنیم و
به تبهکاری خویش معترفیم. برای رضای توست اگر در اعماق دلمان
پشیمان شده ایم و از سر صدق از تو پوزش می طلبیم.

فَأَجْرُنَا عَلَى مَا أَصَابَنَا فِيهِ مِنَ التَّفْرِيطِ أَجْرًا نَسْتَدْرِكُ بِهِ الْفَضْلَ
الْمَرْغُوبَ فِيهِ وَ نَعْتَاضُ بِهِ مِنْ أَنْوَاعِ الذُّخْرِ الْمَحْرُوصِ عَلَيْهِ

پس در برابر قصوری که در این ماه در طاعت تو ورزیده ایم، ما را پاداشی
ده که به یاری آن بر فضیلت مرغوب دست یابیم و آن اندوخته های
گوناگون را که به آن مشتاق شده ایم بستانیم.

وَ أَوْجِبْ لَنَا عُدْرَكَ عَلَى مَا قَصَرْنَا فِيهِ مِنْ حَقِّكَ وَ ابْلُغْ بِأَعْمَارِنَا مَا
بَيْنَ أَيْدِينَا مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ الْمُقْبِلِ

عذر تقصیر ما را در ادای حق خود بپذیر و عمر ما را تا رمضان دیگر دراز کن.

فَإِذَا بَلَغْتَ نَاهُ فَأَعِنَّا عَلَى تَنَاوُلِ مَا أَنْتَ أَهْلُهُ مِنَ الْعِبَادَةِ وَ أَدِّنَا إِلَى الْقِيَامِ
بِمَا يَسْتَحِقُّهُ مِنَ الطَّاعَةِ

و، چون به رمضان دیگر رسیدیم، یاریمان ده تا آن سان که سزای خداوندی توست
عبادت کنیم و ما را به منزلتی رسان که سزاوار طاعت توست

وَ أَجْرٍ لَنَا مِنْ صَالِحِ الْعَمَلِ مَا يَكُونُ دَرَكًا لِحَقِّكَ فِي الشَّهْرَيْنِ مِنْ شُهُورِ الدَّهْرِ
و به چنان اعمال شایسته ای برگمار که ادای حق تو را در این رمضان و
رمضان دیگر، بایسته باشد.

اللَّهُمَّ وَ مَا أَلَمْنَا بِهِ فِي شَهْرِنَا هَذَا مِنْ لَمَمٍ أَوْ إِثْمٍ أَوْ وَقَعْنَا فِيهِ مِنْ ذَنْبٍ
بار خدایا، در این ماه اگر قصد گناه کرده ایم، یا مرتکب آن شده ایم.

وَ اكْتَسَبْنَا فِيهِ مِنْ خَطِيئَةٍ عَلَى تَعَمُّدٍ مِنَّا أَوْ عَلَى نِسْيَانٍ ظَلَمْنَا فِيهِ
أَنْفُسَنَا أَوْ انْتَهَكْنَا بِهِ حُرْمَةً مِنْ غَيْرِنَا

یا به عمد خطایی از ما سر زده، یا از سر فراموشی ستمی بر خود روا داشته
ایم، یا پرده حرمت دیگری را دریده ایم.

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاسْتُرْنَا بِسِتْرِكَ وَاعْفُ عَنَّا بِعَفْوِكَ وَ لَا
تَنْصِبْنَا فِيهِ لِأَعْيُنِ الشَّامِتِينَ

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و گناه ما در پرده اغماض فرو
پوش و ما را عفو کن و در برابر دیدگان شماتت کنندگان قرار مده
وَ لَا تَبْسُطْ عَلَيْنَا فِيهِ أَلْسُنَ الطَّاعِنِينَ وَ اسْتَعْمِلْنَا بِمَا يَكُونُ حِطَّةً وَ كَفَّارَةً لِمَا
أَنْكَرْتَ مِنَّا فِيهِ بِرَأْفَتِكَ الَّتِي لَا تَنْفَدُ وَ فَضْلِكَ الَّذِي لَا يَنْقُصُ
و زبان طاعنان در حق ما دراز مگردان و ما را به رأفت پایان نیافتنی و فضل و کرم
نقصان ناپذیر خود به کاری برگمار که خطاهایی را که در این ماه مرتکب شده‌ایم و
تو آن را نپسندیده‌ای، از میان ببرد یا فرو پوشد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ اجْبُرْ مُصِيبَتَنَا بِشَهْرِنَا وَ بَارِكْ لَنَا فِي
يَوْمِ عِيدِنَا وَ فِطْرِنَا

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او. ما از سپری شدن رمضان
اندوه‌گینیم، تو ما را بر اندوه این فراق پاداش خیر ده و این روز عید و روز
روزه گشادن را بر ما مبارک گردان.

وَ اجْعَلْهُ مِن خَيْرِ يَوْمٍ مَرَّ عَلَيْنَا أَجْلِبِهِ لِعَفْوٍ وَ أَمْحَاهُ لِذَنْبٍ وَ اغْفِرْ لَنَا مَا

خَفِيَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَ مَا عَلَنَ

چنان کن که روز عید از شمار بهترین روزهایی باشد که بر ما گذشته و عفو تو را به سوی ما آورده و گناه ما را زدوده است. بار خدایا، گناهان آشکار و نهان ما را بیامرز.

اللَّهُمَّ اسْلَخْنَا بِانْسِلَاحِ هَذَا الشَّهْرِ مِنْ خَطَايَانَا وَ أَخْرِجْنَا بِخُرُوجِهِ مِنْ سَيِّئَاتِنَا
ای خداوند، با به پایان رسیدن این ماه ما را از لوث گناه پاک نمای و با رفتنش، از ورطه گناهان برهان

وَ اجْعَلْنَا مِنْ أَسْعَدِ أَهْلِهِ بِهِ وَ اجْزَلِهِمْ قِسْمًا فِيهِ وَ أَوْفَرِهِمْ حِظًّا مِنْهُ
و از نیکبخت‌ترین کسانی قرار ده که در آن به عبادت تو پرداخته اند و نصیبشان از همه بیشتر بوده و بیش از همه از آن بهره یافته اند.

اللَّهُمَّ وَ مَنْ رَعَى هَذَا الشَّهْرَ حَقَّ رِعَايَتِهِ وَ حَفِظَ حُرْمَتَهُ حَقَّ حِفْظِهَا وَ قَامَ بِحُدُودِهِ حَقَّ قِيَامِهَا وَ اتَّقَى ذُنُوبَهُ حَقَّ تُقَاتِهَا

بار خدایا، اگر کسی از بندگان تو، حق این ماه آن چنان که شایسته اوست رعایت کرده و حرمتش نگه داشته و وظایف خود و احکام آن را به جای آورده و از گناهان پرهیز کرده

أَوْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِقُرْبِهِ أُوجِبَتْ رِضَاكَ لَهُ وَ عَطَفَتْ رَحْمَتَكَ عَلَيْهِ

و به تو تقرب جسته، آن سان که خشنودی تو نصیبش شده و رحمت تو بر او روی نهاده.

فَهَبْ لَنَا مِثْلَهُ مِنْ وُجْدِكَ وَ أَعْطِنَا أضعافَهُ مِنْ فَضْلِكَ فَإِنَّ فَضْلَكَ لَا يَغِيضُ

ای خداوند، همانند مزدی که او را می‌دهی، از خزانه بی‌نیازیت به ما نیز ارزانی دار و چند برابر آن از فضل خود عطا فرمای، که خزاین فضل تو را نقصان نیست.

وَ إِنَّ خَزَائِنَكَ لَا تَنْقُصُ بَلْ تَفِيضُ وَ إِنَّ مَعَادِنَ إِحْسَانِكَ لَا تَفْنَى وَ إِنَّ عَطَاءَكَ لِلْعَطَاءِ الْمَهْنَاءِ

بلکه همواره در افزایش است، و معادن احسان تو دستخوش فنا نشود و بخشش تو چه بخششی گواراست.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اَكْتُبْ لَنَا مِثْلَ أَجُورِ مَنْ صَامَهُ أَوْ تَعَبَّدَ لَكَ فِيهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و برای ما مزدی بنویس چونان مزد کسی که این ماه را تا روز قیامت روزه داشته و تو را عبادت کرده است.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَتُوبُ إِلَيْكَ فِي يَوْمِ فِطْرِنَا الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلْمُؤْمِنِينَ عِيداً وَ سُرُوراً

ای خداوند، ما در این روز فطر، روز عید و شادمانی مؤمنان، روز اجتماع مسلمانان به گرد یکدیگر.

وَلِأَهْلِ مَلَّتِكَ مَجْمَعاً وَ مُحْتَشِداً مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ أَدْنَبْنَاهُ أَوْ سَوْءِ أَسْلَفْنَاهُ أَوْ خَاطِرٍ شَرٍّ أَضْمَرْنَاهُ

از هر گناه که مرتکب شده ایم و از هر کار زشت که زین پیش از ما سر زده، و از هر خیال بد که در دل خود پنهان داشته ایم، توبه می کنیم.

تَوْبَهُ مَنْ لَا يَنْطَوِي عَلَى رُجُوعٍ إِلَى ذَنْبٍ وَ لَا يَعُودُ بَعْدَهَا فِي خَطِيئَةٍ

توبه کسی که در دل خیال بازگشتش به گناه نیست و بار دیگر به گناه باز نگردد.

تَوْبَهُ نَصُوحاً خَلَصَتْ مِنَ الشَّكِّ وَ الْإِرْتِيَابِ فَتَقَبَّلَهَا مِنَّا وَ أَرْضَ عَنَّا وَ ثَبَّتْنَا عَلَيْهَا

توبه ای بی بازگشت، عاری از هر گونه شک و ریب. بار خدایا، چنین توبه‌ای را از ما بپذیر و از ما خشنود شو و ما را در آن توبه ثابت قدم گردان.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا خَوْفَ عِقَابِ الْوَعِيدِ وَ شَوْقَ ثَوَابِ الْمَوْعُودِ حَتَّى نَجِدَ لَذَّةَ مَا نَدْعُوكَ
بِهِ وَ كَأَبَهُ مَا نَسْتَجِيرُكَ مِنْهُ

ای خداوند، روزی ما ساز خوف از عقاب جهنم را و شوق به نعیم بهشت را، تا لذت آنچه
را که از تو خواسته ایم در یابیم و از اندوه آنچه از آن به تو پناه می آوریم وارھیم.

وَ اجْعَلْنَا عِنْدَكَ مِنَ التَّوَّابِينَ الَّذِينَ أُوجِبَتْ لَهُمْ مَحَبَّتُكَ وَ قَبِلْتَ مِنْهُمْ مُرَاجَعَةَ
طَاعَتِكَ يَا أَعْدَلَ الْعَادِلِينَ

ای خداوند، ما را در شمار توبه کنندگانی در آور که محبت خود را به آنان ارزانی داشته
ای و پذیرفته ای که به طاعت تو باز گردند، ای دادگرتین دادگران.

اللَّهُمَّ تَجَاوَزْ عَن آبَائِنَا وَ أُمَّهَاتِنَا وَ أَهْلِ دِينِنَا جَمِيعاً مَن سَلَفَ مِنْهُمْ وَ مَن غَبَرَ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

ای خداوند، از پدران و مادران و همکیشان ما، آنان که دیده از جهان بسته اند و آنان
که هنوز جام مرگ ننوشیده اند، در گذر.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ نَبِيِّنَا وَ آلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَ صَلِّ
عَلَيْهِ وَ آلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ

بار خدایا، بر محمد پیامبر ما و خاندان او درود بفرست همچنان که بر ملائکه مقربین
خود درود فرستاده ای؛ و بر او و خاندانش درود بفرست، آن سان که بر پیامبران مرسل
خود درود فرستاده ای.

وَ صَلِّ عَلَيْهِ وَ آلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ وَ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ يَا رَبَّ
الْعَالَمِينَ

و درود بفرست بر او و خاندانش، آن سان که بندگان صالح خود را درود
فرستاده‌ای، درودی برتر از درود آنها، ای پروردگار جهانیان.

صَلَاةً تَبْلُغُنَا بَرَكَتُهَا وَ يِنَالِنَا نَفْعَهَا وَ يُسْتَجَابُ لَهَا دُعَاؤُنَا

درودی که برکت آن به ما رسد و سود آن نصیب ما گردد و سبب استجابت دعای ما شود.

إِنَّكَ أَكْرَمُ مَنْ رَغِبَ إِلَيْهِ وَ أَكْفَى مَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْهِ وَ أَعْطَى مَنْ سَأَلَ مِنْ فَضْلِهِ
وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

که تو کریم‌تر کسی هستی که بدو رغبت توان یافت و کارسازترین کسی هستی که
بدو توکل توان کرد و تو خود بخشنده ترین کسان به سائلان درگاه خود هستی؛ و
أنت علی کل شیء قدیر.

